

פערים בין מגזרים וסוציאקונומיים בשיעורי ביצוע של מדדי איכות המדווחים על ידי תחנות טיפת חלב במסגרת התוכנית הלאומית למדדי איכות

אלכסנדר קונסון, מיכאל קוניאבסקי, אולגה ברונשטיין, נתנאל גולדשמיט, שולי הנהרט, חנה מהלא, שיר פרי, חנה רוזנפלדר, שאול דולברג, ירון ניב

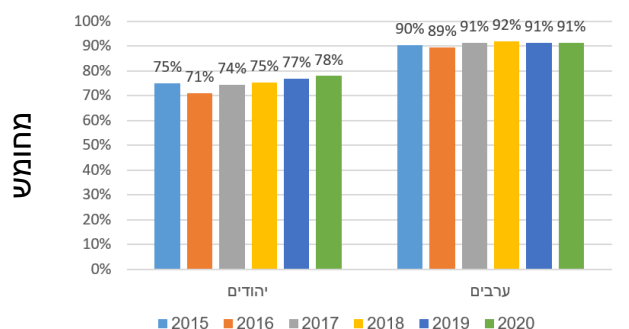
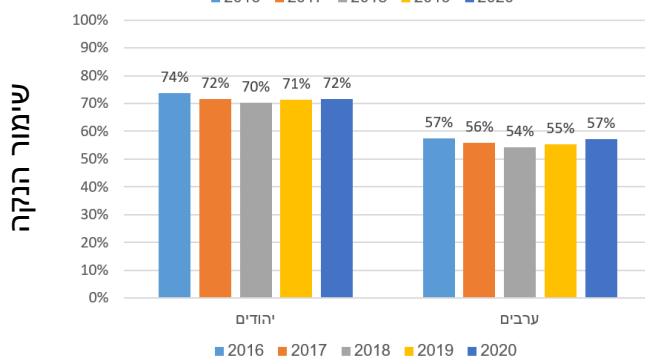
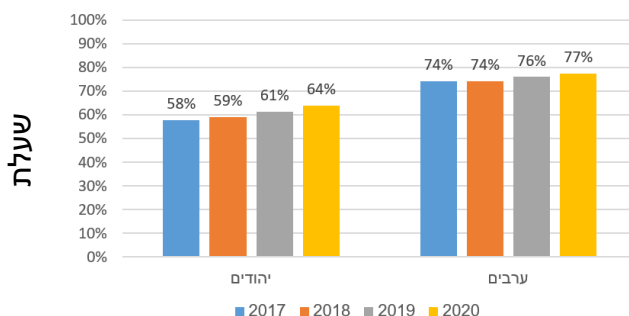
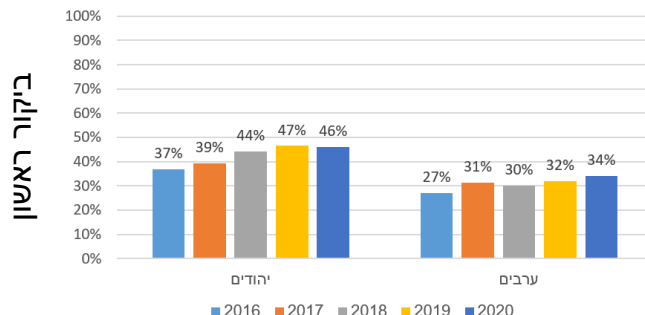
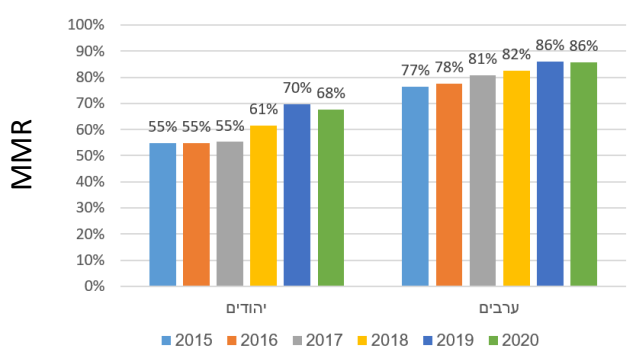
המחלקה לחקר שירותי רפואה, אגף בכיר לאיכות ולבטיחות, משרד הבריאות

רקע: התוכנית הלאומית למדדי איכות נוסדה בשנת 2013 ובשנת 2015 הצטרפו לתהליך המדידה תחנות טיפת חלב של משרד הבריאות, עיריית ת"א וירושלים וקופות החולים. כיום נמדדים בתחנות טיפת חלב 12 מדדי איכות לאומיים, ביניהם מדדי ביצוע חיסונים, מדדים הממנפים תזונה נכונה בקרב תינוקות, מדדי ביצוע בדיקות התפתחות ועוד.

מטרה: לבדוק פערים בין מגזרים וסוציאקונומיים בשיעורי ביצוע לאומיים של מדדי איכות המדווחים על ידי תחנות טיפת חלב.

שיטות: הנתונים נאספו במסגרת הדיווח לתוכנית הלאומית למדדי איכות. לאחר תיקוף ועיבוד סטטיסטי בוצע ריבוד של הנתונים לפי מגזר ולפי רמה סוציאקונומית. המגזר הוגדר לפי מיקום התחנה המטפלת – בתחנות הממוקמות באזורים המטפלים בעיקר במגזר מסוים, הוגדרו כל מטופלי התחנה כשייכים למגזר זה. הרמה הסוציאקונומית הוגדרה לפי האשכולות המפורסמים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בהתאם לאזורים גיאוגרפיים.

ממצאים: בכל שנות המדידה נמצא פער משמעותי לטובת המגזר הערבי בשיעורי ביצוע של מדדי החיסונים. ב-2020 שיעורי ביצוע של מדד חיסון MMR היו 68% ו-86%, מדד חיסון שעלת – 64% ו-77% ומדד חיסון מחומש – 78% ו-91% במגזר היהודי ובמגזר הערבי, בהתאמה. במדדים אלו נמצא ששיעורי ביצוע הגבוהים ביותר היו ברמה סוציאקונומית 3-4 במגזר הערבי ו-8-10 במגזר היהודי. להבדיל ממדדי חיסונים, נמצא שקיים פער לטובת המגזר היהודי בשיעורי ביצוע של מדד שימור הנקה בלעדית בגיל 4 חודשים ומדד ביקור ראשון בתחנה תוך שבועיים מהלידה. בשנת 2020 שיעורי ביצוע של מדד שימור הנקה היו 72% ו-57% ומדד ביקור ראשון – 46% ו-34% במגזר היהודי ובמגזר הערבי בהתאמה. במדד שימור הנקה הביצועים היו דומים בכל הרמות הסוציאקונומיות ובמדד ביקור ראשון שיעורי ביצוע הגבוהים ביותר היו ברמות 7-8 במגזר היהודי וברמה 4 במגזר הערבי.

סוציאקונומי	MMR	שעלת	מחומש	ביקור ראשון	שימור הנקה
לא ידוע	67%	66%	80%	47%	68%
1	53%	34%	49%	11%	71%
2	55%	42%	59%	21%	72%
3	66%	59%	75%	43%	70%
4	70%	68%	83%	49%	69%
5	71%	69%	84%	52%	69%
6	74%	73%	87%	57%	69%
7	73%	75%	88%	60%	72%
8	76%	78%	90%	62%	75%
9-10	74%	79%	90%	57%	77%
לא ידוע	72%	63%	78%	16%	60%
1	76%	59%	82%	17%	53%
2	92%	87%	97%	40%	58%
3	95%	90%	98%	48%	58%
4	90%	87%	97%	62%	58%
5-10	90%	88%	96%	50%	62%

מסקנות והמלצות: קיימים פערי ביצוע בין מגזרים וסוציאקונומיים משמעותיים במדדי איכות לאומיים המדווחים על ידי תחנות טיפת חלב. פערים אלו צריכים לייצר תהליכי תיקון ממוקדים ולקדם תהליכים הממנפים את איכות הטיפול בגיל הרך.